
Mag ik volgens de privacywet AVG per e-mail medische gegevens verstrekken?

Er bestaat geen wettelijke bepaling voor het gebruik van e-mail bij het uitwisselen van medische gegevens, ook niet in de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming). Ze moeten wel voldoende beveiligd zijn. Voordat de gegevens per e-mail naar een ander worden verzonden moet eerst vaststaan dat de ontvanger de te verzenden gegevens mag ontvangen. Is vastgesteld dat gegevens mogen worden verstrekt, dan rest de vraag of dat via e-mail mag. Het communiceren via e-mail is niet zonder risico. Wanneer u bijvoorbeeld Gmail gebruikt, heeft Google toegang tot de vertrouwelijke patiëntinformatie in de e-mailberichten die u verzonden of ontvangen hebt. Ook uit het feit dat vanuit of naar een bepaald e-mailadres is gecommuniceerd, kan medisch-inhoudelijke informatie worden afgeleid (denk aan psychiater@psychiater.nl).

Tips bij het gebruik van e-mail

Dit wil niet zeggen dat patiëntgegevens nooit per e-mail mogen worden verstrekt. Wel adviseren wij om daarbij het volgende in het oog te houden:

1. Zorg ervoor dat uzelf en uw collega's/medewerkers op de hoogte zijn van de regels voor het gebruik van e-mail, bijvoorbeeld:
 - Beperk zo veel mogelijk de gevoelige persoonsgegevens in de tekst van de e-mail zelf.
 - Stuur geen bijlagen mee waar gevoelige persoonsgegevens in staan.
 - Dubbelcheck altijd de geadresseerde voor u op 'verzenden' drukt.
 - Vraag de ontvanger om een bevestiging van ontvangst (dan ontdekt u het sneller als het onverhoopt toch is misgegaan).
 - Als er een collega weggaat bij de praktijk of deze juist tijdelijk komt versterken: regel goed wie waarbij mag (autorisaties) en hef een e-mailadres op als de betreffende collega niet meer in dienst/werkzaam is.
2. Gebruik alleen gewone e-mail als er geen vertrouwelijke (bijzondere) persoonsgegevens, zoals patiëntgegevens, worden verwerkt.
3. Kijk naar alternatieven voor het uitwisselen van informatie, zoals:
 - 3.1 Uitwisseling tussen medewerkers van dezelfde instelling onderling: neem in uw e-mail een link op naar het bestand, in plaats van het bestand zelf mee te sturen.
 - 3.2 Uitwisseling tussen zorgverleners en zorginstellingen (en ook met leveranciers, gemeenten): gebruik een veiligere manier dan het meesturen van een onbeveiligde bijlage in een e-mail:

Versleutel het Word-document (eenvoudig via 7-Zip) en verstuur het wachtwoord van het bestand via een ander medium, zoals sms of WhatsApp.

Informeer bij collega's of zij al gebruikmaken van beveiligde e-mailverbindingen en sluit waar mogelijk aan; gebruik hiervoor bijvoorbeeld Zorgmail, Voltage, Zivver en dergelijke.

Gebruik een online portaal dat met multifactorauthenticatie is ingericht: naam en wachtwoord + een derde kenmerk (zoals bij online bankieren met een token, sms-code, enzovoort).
 - 3.3 Uitwisseling tussen zorgverleners en cliënten/patiënten: voor het e-mailverkeer tussen arts en patiënt hanteert de Autoriteit Persoonsgegevens de norm van versleuteling. Een arts mag dus met zijn patiënt mailen, mits de arts heeft gezorgd voor:
 - het versleutelen van de persoonsgegevens in een bijlage bij het e-mailbericht;
 - het versleutelen van het e-mailverkeer tussen mailservers met een of meer moderne internetstandaard(en). Voorbeelden van moderne internetstandaarden zijn STARTTLS, SPF, DKIM, PGP en S/MIME. Ook met patiënten kan worden gemaïld via veilige mailprogramma's, zoals Voltage, Zivver en dergelijke.

En als de patiënt zelf als eerste met u wil e-mailen met gevoelige gegevens in een bijlage? Attendeer de patiënt op de mogelijkheid tot het versleutelen van een document met gevoelige gegevens (via 7-Zip) en vraag hem het wachtwoord op het bestand via een ander medium aan u te versturen, zoals sms of WhatsApp.

Meer lezen: KNMG-richtlijn Omgaan met medische gegevens
AVG Helpdesk Zorg en Welzijn: E-mail: om persoonsgegevens te delen.
Autoriteit Persoonsgegevens: Hoe kan ik veilig persoonsgegevens via e-mail versturen?

Bronnen: KNMG en Pascale Hendriks (pascale@desluismcs.nl)